

26.09.2023

Asia/10

§ 497

Hernesaaren asemakaavoituksen liikenteelliset periaatteet

HEL 2023-011238 T 10 03 06

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Teemu Vuontoniemi, liikenneinsinööri Annika Rantala, asemakaava-arkkitehti Jari Huhtaniemi ja tiimipäällikkö Matti Kajansinkko. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle Risto Rautavan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Teemu Vuontoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37490
teemu.vuontoniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Hernesaaren liikenteelliset periaatteet -raportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä Hernesaaren liikenteelliset periaatteet alueen asemakaavoituksen liikenteen järjestämisen lähtökohdaksi:

Hernesaaren alueen tulevien autopaikkojen enimmäismäärää tarkennetaan. Alueen suunnittelua edistetään autoriippumattomana ja siten vähäautoisena sekoittuneen ja tiiviin kaupunkirakenteen alueena. Hernesaaren asukkaiden ja työpaikkojen pysäköintipaikkojen enimmäismäärä rajataan noin 1900 autopaikkaan, jotta voidaan riittävästi varmistua siitä, että tuleva asemakaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain

54 §:n 2 momentin sisältövaatimukset edellytysten luomisesta liikenteen järjestämiselle.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Hernesaaren asemakaavan päätöksellään 22.4.2020. Päätöksestä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, joka kumosi asemakaavan hyväksymispäätöksen valitusten johdosta. Helsingin kaupunki jätti päätöksestä valituslupahakemuksen ja valituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO).

KHO myönsi valitusluvan ja kumosi 19.05.2022 Hernesaaren asemakaavan hyväksymispäätöksen vuosikirjapäätöksellään KHO:2022:56. KHO:n päätöksen mukaan kaavaratkaisun perusteena olevien selvitysten perusteella ei voitu riittävästi varmistua siitä, että kaavaratkaisu täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 54 §:n 2 momentin sisältövaatimuksen edellytysten luomisesta liikenteen järjestämiselle.

Hernesaarella on voimassa yleispiirteinen osayleiskaava (saanut lainvoiman 18.4.2019). Osayleiskaavan tavoitteena on liittää alue rakenteellisesti ja kaupunkikuvallisesti osaksi kantakaupunkia eri toiminnoista koostuvalla sekoittuneella kaupunkirakenteella. Aluetta on tarkoitus kehittää Helsingin kantakaupungin matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden merelliseksi keskittymäksi.

Suunnitelma

Hernesaaren kaavaratkaisussa osoitetusta uudesta maankäytöstä, asuntojen ja työpaikkojen määrän lisäyksestä, aiheutuvan autoliikenteen kulkiessa yhden kadun ja muutaman risteuksen kautta syntyy erityinen vaatimus selvittää luoko kaava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa tarkoitetut edellytykset liikenteen järjestämiselle.

Hernesaaren suunnitellun maankäytön yhteydessä on tarpeen hillitä uuden maankäytön tuottaman liikennemäärän vaikutuksia läheiseen katuverkkoon. Hernesaaren alueen pysäköintipaikkamäärän rajaaminen on tässä tapauksessa tunnistettu parhaaksi keinoksi huolehtia siitä, että alueen maankäyttö ei tuottaisi kohtuutonta autoliikenteen ruuhkautumista läheisellä katuverkolla. Ratkaisu edistää kaupungin liikuttamisen ohjaamiseen liittyviä tavoitteita.

Liikenteen periaatteiden laadinnan yhteydessä on tehty erillinen tarkastelu Hernesaaren pysäköintipaikkamäärän rajoittamisen vaikutuksesta liikenne-ennusteeseen ja sitä kautta liikenteen sujuvuuteen.

Laaditun liikenneselvityksen tulosten perusteella Hernesaaren pitkäaikaisen pysäköinnin (asukkaat, työpaikat) autopaikkamäärää on perusteltua rajata n. 1900 autopaikkaan läheisen katuverkon liikenteen sujuvuuden parantamiseksi suhteessa kumoutuneen asemakaavan mukaiseen liikenteen ja maankäytön mitoitusratkaisuun. Kumoutuneessa asemakaavassa edellä mainituille toiminnoille oli mahdollista toteuttaa yli 2400 autopaikkaa. Myös tässä suuremmassa autopaikkamäärän tavoitetilanteessa vaikutusalueen autoliikenneverkko saadaan toimimaan kantakaupungin normaalin liikennetilanteen mukaisena, mutta Hernesaassa ja sen vaikutusalueella on erityiskohteita, joissa autoliikenteen kysyntäpiikin toimivuuden varmistamiseksi on perusteltua rajoittaa Hernesaaren pysäköintipaikkojen määrää. Autopaikkojen maksimimäärän rajaamisella poistetaan vaikutusarviointeihin aikaisemmin kohdistuneita epävarmuuksia ja varmistetaan asemakaavassa riittävät edellytykset liikenteen järjestämiseksi ja tämä on osoitettu laaditun liikenneselvityksen toimivuustarkasteluissa.

Alueen pysäköintipaikkojen 1900 autopaikan maksimimäärä rajaa alueen tulevien asukkaiden autonomistusasteen tasolle noin 200 autoa 1000 asukasta kohden, joka vastaa Alppilan, Itä-Pasilan, Linjojen, Siltasaaren ja Vilhonvuoren nykyistä autonomistustasoa. Näillä alueilla on korttelikohtaisia vaihteluita ja tämä mahdollistetaan myös Hernesaaren asemakaavoituksessa. Hernesaaren on tarkoitus rakentaa tuettua asumista AM-ohjelman mukaisesti, joka laskee odotusta Hernesaaren tulevasta keskimääräisestä autonomistuksesta.

Hernesaassa on perusteltua rajata työpaikkojen osalta autopaikkojen maksimimäärää. Uusien asuinalueiden autopaikkojen määrien mitoitus perustuu kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymiin työpaikka-alueiden autopaikkojen laskentaohjeisiin (28.2.2017). Laskentaohjeissa Helsinki on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen (I-III). Hernesaari kuuluu pysäköintipaikkamäärien aluejakokartan osalta vyöhykkeeseen II, jossa pysäköintiä koskevat rajoitukset ovat kantakaupungin eteläosaa väljemmät. Hernesaaren työpaikkojen pysäköintipaikkamäärä on perusteltua rajata muuta eteläistä kantakaupunkia vastaavalle tasolle.

Hernesaaren rakentuvat palvelut kuten kaupat, liikuntakeskus, ravintolat, lähivirkistysalueet, koulu, päiväkotit jne. vähentävät alueen asukkaiden auton omistamisen ja sitä kautta pysäköintipaikkojen määrän tarvetta. Iso osa arjen kannalta kriittisistä palveluista on lähietäisyydellä tai hyvin saavutettavissa muilla kulkutavoilla kuin omalla autolla. Hernesaaren ja Helsingin keskustan välille on jo rakennettu hyvät joukkoliikennenyhteydet, josta on mahdollista liittyä seudulliseen joukkoliikenneverkkoon mahdollistaen luotettavat yhteydet koko Helsingin seudulle keskeisille työpaikka-alueille. Eteläisen kantakaupungin, keskustan ja tulevan Hernesaaren laaja palveluverkko mahdollistavat alueelle muut-

taville ihmisille elämäntavan, jossa kaikki kotitaloudet eivät tarvitse autoa arjessaan useiden päivittäisten matkakohteiden ollessa lähellä asuntoa. Asukkaiden ja työpaikkojen kokonaisautopaikkamäärän rajoituksen 1900 autopaikkaan on katsottu riittäväksi määräksi ottaen huomioon Hernesaaren sijainti ja alueen ominaisuudet. Hernesaari sijoittuu alueelle, jossa nykyisin vähän yli puolet asukkaista asuu autottomassa kotitaloudessa.

Pysäköintipaikkojen rajaamisesta huolimatta alueella on edelleen mahdollista soveltaa markkinaehtoisen pysäköinnin periaatteita, jossa markkinat määrittävät asumiselle toteutuvan autopaikkamäärän. Pysäköintipaikkojen määrälle asetetaan alueellinen yläraja, jota enempää autopaikkoja ei ole mahdollista toteuttaa. Hernesaaren synnyttämä autoliikennetuotos riippuu autopaikkojen määrästä, sillä kaava-alueella ei ole läpiajoa. Autoliikenne joko tulee alueelle tai lähtee alueelta ja siten ne tarvitsevat pysäköintipaikat.

Asemakaava-alueen joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt ehdotetaan pysyvän samanlaisina kuin ne oli suunniteltu kumoutuneessa asemakaavassa. Suunnitellut järjestelyt joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn osalta katsotaan tarkoituksenmukaisiksi ja ne tukevat kaavan tavoitetta autoriippumattomasta asuinalueesta. Hernesaaren kaava-alueen ulkopuolella oleva Telakkakadun nykyinen voimassa oleva asemakaava mahdollistaa kadulle autoliikenteen kapasiteetin kasvattamisen. Se voidaan tehdä katusuunnitelman muutoksella. Tällä hetkellä arvio on kuitenkin se, että Telakkakatu palvelee nykyisillä liikennejärjestelyillä parhaiten kaupunkilaisten ja kaupungissa toimivien tarpeita.

Tutkitut vaihtoehdot

Suunnitelmaa laadittaessa tutkittiin pysäköintipaikkamäärän rajoittamisen lisäksi seuraavia vaihtoehtoja asemakaavan edellytyksistä liikenteen järjestämiseksi:

- Hernesaaren rakennettavan kerrosalan mitoituksen tarkistaminen
- Uusien katu/siltayhteyksien toteuttaminen Hernesaaren vaikutusalueelle
- Tunneliyhteys
- Nykyisen Telakkakadun kapasiteetin kasvattaminen
- Asemakaavan toteutuksen ehdollistaminen ajoitusmääräyksellä päätökseen asemakaavan ulkopuolisesta ratkaisusta

Vuorovaikutus

Hernesaaren liikenteellisten periaatteiden valmistelu on perustunut poikkihallinnolliseen yhteisvalmisteluun maankäyttö- ja kaupunkiraken-

ne -palvelukokonaisuuden ja kaupungin kanslian aluerakentamisyksikön asiantuntijoiden kesken.

Hernesaaren alueen suunnitteluun liittyvä vuorovaikutus järjestetään tulevan asemakaavaprosessin yhteydessä.

Jatkotoimenpiteet

Alueen asemakaavoitus on tarkoitus käynnistää loppuvuodesta 2023. Asemakaavaan tullaan asettamaan tavoite, jossa Hernesaaresta tavoitellaan vähäautoista kaupunginosaa. Liikenteelliset periaatteet ohjaavat kaavoitusta liikenteen järjestämisen osalta. Kaavoituksessa tullaan varmistamaan kaikilla tarvittavilla keinoilla se, että asemakaava täyttää lain edellyttämät sisältövaatimukset. Hernesaaren asemakaava vietään kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Käynnistyvän Hernesaaren asemakaavan yhteydessä tutkitaan lisäksi:

- Kaavoituksen lisäkeinoja tukea ihmisten liikkumista asuinalueella, jossa kaikilla asukkailla ei ole mahdollisuutta omistaa autoa. Asemakaavalla tavoitellaan Hernesaaresta autoriippumatonta ja vähäautoista tiiviin kaupunkirakenteen aluetta.
- Kaava-alueen pitkäaikaisien pysäköintipaikkojen tarkoituksenmukaisinta järjestämistapaa ja mitoitusta huomioiden Hernesaaren asemakaavoituksen liikenteelliset periaatteet. Siinä huomioidaan myös pysäköintilaitosten toteutettavuus sekä pysäköinnin yhteiskäytön edellytykset asumisen sekä toimistojen välillä.
- Asumisen ja työpaikkojen lisäksi alueelle kaavoitettavien muiden toimintojen pysäköintitarvetta ja tarkoituksenmukaista pysäköintipaikkamäärää huomioiden liikenteen ruuhkautumisen hillitseminen läheisellä Telakkakadulla.
- Hernesaarissa kadunvarrella sijaitsevien asiointi- ja vieraspysäköintipaikkojen tarkoituksenmukaista määrää tavoitteena ohjata alueelle saapuvaa lyhytaikaista vieras- ja asiointiliikennettä kestäviin kulkumuotoihin. Tutkitaan kadunvarren pysäköintipaikkojen tilan käyttöä alueen katuvihreän lisäämiseksi ja kaupunkitilan viihtyvyyden parantamiseen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37490
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Liitteet

26.09.2023

Asia/10

1 Hernesaaren liikenteelliset periaatteet -raportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano